

UCHWAŁA NR 704/26
ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO
z dnia 12 maja 2026 r.

w sprawie przyjęcia Stanowiska Zarządu Województwa Łódzkiego w sprawie wniosku Gmin: Inowłódz, Poświętne, Rzeczyca oraz Tomaszów Mazowiecki z dnia 19 marca 2026 r. o usunięcie § 3 ust. 1 pkt 7 uchwały nr XX/249/2025 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 25 listopada 2025 r. w sprawie Spalskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z 2025 r., poz. 11807)

Na podstawie art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2025 r. poz. 581 i 1535 oraz z 2026 r. poz. 252 i 451) oraz § 25b ust. 2 Statutu Województwa Łódzkiego (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z 2017 r. poz. 5236 oraz z 2018 r. poz. 5865) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Stanowisko Zarządu Województwa Łódzkiego w sprawie wniosku Gmin: Inowłódz, Poświętne, Rzeczyca oraz Tomaszów Mazowiecki z dnia 19 marca 2026 r. o usunięcie § 3 ust. 1 pkt 7 uchwały nr XX/249/2025 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 25 listopada 2025 r. w sprawie Spalskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z 2025 r., poz. 11807), stanowiące załącznik do uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

1. Joanna Skrzydlewska - Marszałek Województwa
2. Piotr Wojtysiak - Wicemarszałek
3. Agnieszka Rys - Wicemarszałek
4. Artur Bagieński - Członek Zarządu
5. Artur Ostrowski - Członek Zarządu

Załącznik do uchwały nr... 104/26.
Zarządu Województwa Łódzkiego
z dnia... 12. maja ..... 2026 r.

**Stanowisko Zarządu Województwa Łódzkiego w sprawie wniosku
Gmin: Inowódz, Poświętne, Rzeczyca oraz Tomaszów Mazowiecki
z dnia 19 marca 2026 r. o usunięcie § 3 ust. 1 pkt 7
uchwały nr XX/249/2025 Sejmiku Województwa Łódzkiego
z dnia 25 listopada 2025 r. w sprawie Spalskiego Parku Krajobrazowego
(Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z 2025 r., poz. 11807)**

W dniu 21 marca 2026 r. do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego wpłynął wniosek Gmin: Inowódz, Poświętne, Rzeczyca oraz Tomaszów Mazowiecki z dnia 19 marca 2026 r. (znak: RI.670.1.2026) o usunięcie § 3 ust. 1 pkt 7 uchwały nr XX/249/2025 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 25 listopada 2025 r. w sprawie Spalskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z 2025 r., poz. 11807), zgodnie z którym Gminy proponują usunięcie z przedmiotowej uchwały zakazu dotyczącego budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych (...).

Wniosek został zarejestrowany pod nr KAll.1510.2.2026 w Centralnym Rejestrze Skarg i Wniosków prowadzonym przez Departament Bezpieczeństwa i Kontroli Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego.

Park krajobrazowy, jako jedna z dziesięciu form ochrony przyrody w Polsce, zgodnie z brzmieniem art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2026 r. poz. 13, 426 i 1673), zwanej dalej „uop”, obejmuje obszar chroniony ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania, popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Utworzenie parku krajobrazowego lub powiększenie jego obszaru następuje w drodze uchwały sejmiku województwa, która określa jego nazwę, obszar, przebieg granicy i otulinę, jeżeli została wyznaczona, szczególne cele ochrony oraz zakazy właściwe dla danego parku krajobrazowego, wybrane spośród zakazów, o których mowa w art. 17 ust. 1 uop, wynikające z potrzeb jego ochrony. Likwidacja lub zmniejszenie obszaru parku krajobrazowego następuje w drodze uchwały sejmiku województwa wyłącznie z powodu bezpowrotnej utraty wartości przyrodniczych, historycznych i kulturowych oraz walorów krajobrazowych na obszarach projektowanych do wyłączenia spod ochrony.

Spalski Park Krajobrazowy, zwany dalej „SpPK”, został utworzony w dniu 5 października 1995 r. rozporządzeniem nr 4/95 Wojewody Piotrkowskiego (Dz. Urz. Woj. Piotrkowskiego nr 15, poz. 113 z 13 października 1995 r.).

Obecnie obowiązującym aktem prawa miejscowego regulującym funkcjonowanie SpPK jest uchwała nr XX/249/2025 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 25 listopada 2025 r. w sprawie Spalskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z 2025 r., poz. 11807), zwana dalej „uchwałą SpPK”.

Zgodnie z § 1 ust. 5 i 6 ww. uchwały SpPK położony jest na terenie następujących gmin: gmina Tomaszów Mazowiecki, miasto Tomaszów Mazowiecki, gmina Inowódz, miasto Inowódz, gmina Poświętne, gmina Rzeczyca, gmina Lubochnia i gmina Opoczno, a jego otulina położona jest w następujących gminach: gmina Tomaszów Mazowiecki, miasto Tomaszów Mazowiecki, gmina Czerniewice, gmina Inowódz, miasto Inowódz, gmina Lubochnia, gmina Rzeczyca, gmina Drzewica, gmina Opoczno, gmina Poświętne i gmina Sławno.

W dniu 2 września 2025 r. uchwałą nr 1259/25 Zarząd Województwa Łódzkiego po przeprowadzonych konsultacjach projektu uchwały SpPK skierował go do uzgodnień z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Łodzi, zwanym dalej „RDOŚ”, a także właściwymi miejscowo radami gmin, tj.: Radą Miejską Tomaszowa Mazowieckiego, Radą Gminy Tomaszów Mazowiecki, Radą Miejską w Opocznie, Radą Miejską w Drzewicy, Radą Miejską w Inowłodzu, Radą Gminy Czerniewice, Radą Gminy Lubochnia, Radą Gminy Poświętne, Radą Gminy Rzeczyca oraz Radą Gminy Sławno.

W myśl obowiązujących przepisów, zgodnie z art. 16 ust. 4a uop ww. uzgodnień dokonuje się w trybie art. 106 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego, z zastrzeżeniem, że brak przedstawienia stanowiska w terminie miesiąca od dnia otrzymania projektu uchwały, jest uważane za uzgodnienie projektu. Rada gminy może odmówić uzgodnienia projektu uchwały wyłącznie w przypadku, gdy przyjęcie tej uchwały prowadziłoby do ograniczenia możliwości rozwojowych gminy, wynikających z ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego lub miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w stopniu nieproporcjonalnym do wartości jakie park krajobrazowy ma chronić.

Przedmiotowe uzgodnienia zostały przeprowadzone w ustawowym terminie miesiąca od dnia otrzymania projektu uchwały SpPK, tj. od dnia 4 września 2025 r. do dnia 6 października 2025 r. Pisemnego uzgodnienia dokonały 3 rady gmin, tj.: Rada Miejska Tomaszowa Mazowieckiego (uchwała nr XXV/183/25 z dnia 30 września

2025 r.), Rada Gminy Rzeczyca (uchwała nr XXI/107/2025 z dnia 30 września 2025 r.) oraz Rada Miejska w Inowłodzu (uchwała nr XIX/125/25 z dnia 25 września 2025 r.), a także RDOŚ (pismo z dnia 2 października 2025 r., znak: WPN.6210.3.2025.ŁSi).

Pozostałe 7 rad gmin, tj.: Rada Gminy Tomaszów Mazowiecki, Rada Miejska w Opocznie, Rada Miejska w Drzewicy, Rada Gminy Czerniewice, Rada Gminy Lubochnia, Rada Gminy Poświętne oraz Rada Gminy Sławno, nie zajęły stanowiska w przedmiotowej sprawie, co zgodnie z art. 16 ust. 4a uop należało uznać za uzgodnienie projektu uchwały SpPK.

Należy podkreślić, iż na etapie ww. uzgodnień żadna z Gmin nie zgłosiła uwag do zakazu zawartego w § 3 ust. 1 pkt 7, który dotyczy budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od: linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych, zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 389 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne - z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej.

Warto zaznaczyć, że przedmiotowy zakaz nie stanowi nowego ograniczenia dla wskazanych Gmin, gdyż był on już wcześniej ustanowiony w rozporządzeniu nr 26/2006 Wojewody Łódzkiego z dnia 13 lipca 2006 r. w sprawie Spalskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego nr 258, poz. 1990). Rozporządzenie to pozostawało w obiegu prawnym przez blisko dziewięć lat, tj. do momentu stwierdzenia jego nieważności wyrokiem Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi z dnia 17 czerwca 2015 r. (sygn. akt II SA/ŁD 266/15). Również w wielu dokumentach planistycznych uchwalonych przez Gminy w okresie obowiązywania ww. rozporządzenia przedmiotowy zakaz był uwzględniany i Gminy wskazywały na zasadność ochrony dolin rzecznych, w tym wykluczenia w nich nowej zabudowy.

Niezwykle istotną kwestią jest wyjaśnienie celowości ochrony doliny rzecznej zarówno w aspekcie przyrodniczym, jak i w kontekście bezpieczeństwa mieszkańców przed zagrożeniami wynikającymi z klęsk żywiołowych. Dolina rzeki Pilicy, jednej z dwóch największych rzek w województwie łódzkim, posiada szeroką terasę zalewową, która w naturalny sposób pełni funkcję retencyjną, chroniąc teren przed powodzią i nadmiernym nagromadzeniem wód opadowych. Wprowadzenie zakazu zabudowy na obszarach podmokłych i wrażliwych hydrologicznie służy ochronie przyrody i zachowaniu naturalnych procesów ekologicznych.

Warto również zwrócić uwagę, iż zgodnie z art. 17 ust. 2 pkt 4 uop, przedmiotowy zakaz nie znajduje zastosowania do realizacji inwestycji celu publicznego, w rozumieniu art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, które stanowią realizację celów, o których mowa w art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami.

W świetle przytoczonych regulacji prawnych należy wskazać, że planowane przedsięwzięcia wymienione w treści wniosku, a zaliczane do inwestycji celu publicznego, wyłączone są z mocy ustawy prawo ochrony przyrody spod analizowanego zakazu.

Przedmiotowy zakaz niewątpliwie prowadzi do ograniczenia wykonywania prawa własności nieruchomości położonej na obszarze nim objętym, w szczególności w zakresie budowania nowych obiektów budowlanych. Niemniej jednak zgodnie z art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. ograniczenia w korzystaniu z konstytucyjnych praw i wolności mogą być ustanowione, gdy są konieczne dla ochrony środowiska. W związku z powyższym przedmiotowy zakaz pozostaje w zgodzie z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej.

Należy podkreślić, że uchwała SpPK została przyjęta z zachowaniem wszystkich niezbędnych procedur. Warto przypomnieć, że jest to skomplikowana i czasochłonna procedura, która w tym przypadku trwała blisko rok. Wprowadzenie jakichkolwiek zmian w uchwale SpPK wymagałoby podjęcia nowej uchwały, a tym samym ponownego przejścia całej ścieżki legislacyjnej, bez gwarancji, że proponowane zmiany zostałyby zaakceptowane.

Po przeprowadzeniu analizy treści wniosku w obecnym kształcie należy uznać go za bezzasadny. W przypadku sformułowania przez Wnioskodawców precyzyjnych wyłączeń spod niniejszego zakazu, jak ma to miejsce w przypadku innych parków krajobrazowych, możliwe będzie zweryfikowanie i rozważenie takiego rozwiązania oraz podjęcie prac nad ewentualną modyfikacją obowiązującej uchwały.